

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudkyní JUDr. Kateřinou Mrázovou, Ph.D., v právní věci

žalobkyně: **F. K.**

nar. X., státní příslušnost X.

t. č. pobytem X.

X.

zastoupena Organizací pro pomoc uprchlíkům
sídlem Kovářská 939/4, 190 00 Praha 9

proti

žalované:

Policie ČR, Krajské ředitelství policie Jihomoravského kraje
sídlem Kounicova 24, 611 32 Brno

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 10. 2. 2021, č. j. KPRB-24595-29/ČJ-2021-060022-R,

takto:

- I. Žaloba **se zamítá.**
- II. Žalobkyně **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalované **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění

I. Vymezení věci

1. Žalobkyně se včas podanou žalobou domáhala zrušení shora specifikovaného rozhodnutí žalované, jímž žalovaná rozhodla o zajištění žalobkyně podle § 129 odst. 1 a 3 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZPC“), z účelem jejího předání podle mezinárodní smlouvy sjednané s jiným členským státem EU přede dnem 13. 1. 2009, v této věci podle mezinárodní dohody mezi vládou ČR a vládou SR o předávání a přebírání osob na společných státních hranicích ze dne 2. 7. 2002, publikované ve sdělení MZV č. 1/2004 Sb. m.s. Doba zajištění žalobkyně byla stanovena podle § 125 odst. 1 ZPC na 21 dnů od okamžiku omezení osobní svobody, tj. od 8. 2. 2021 do 28. 2. 2021.

II. Shrnutí žalobní argumentace

2. Žalobkyně v žalobě uvedla, že byla napadeným rozhodnutím zkrácena na svých právech. Podle žalobkyně není v jejím případě dán reálný předpoklad realizace jejího transferu na Slovensko, protože u ní bylo možné využít alternativ k zajištění. Porušeny byly také ust. § 2 odst. 2, § 3 a § 50 odst. 2 a 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“). Žalovaná dále ve smyslu § 50 odst. 4 správního řádu nepřihlédla ke všemu, co vyšlo vy řízení najevo, zejména pak ke zranitelnosti žalobkyně, která je uprchlicí, členkou kurdské minority a přichází do Evropy z válečné oblasti. Též nebyla zohledněna skutečnost, že slovenské orgány již jednou odmítly žalobkyni přijmout zpět na své území. Podle § 52 správního řádu žalovaná neprovedla odkazy ke zjištění stavu věci. Odůvodnění napadeného rozhodnutí je nedostatečné ve smyslu § 68 odst. 3 správního řádu, a to co do úvah, kterými se žalovaná řídila při hodnocení podkladů rozhodnutí ve vztahu k realizaci readmise žalobkyně. Ve smyslu § 174a odst. 1 ZPC je zajištění žalobkyně nepřiměřené vzhledem k tomu, že je žalobkyně uprchlicí a členkou minority prchající z válečné oblasti. Žalovaná rovněž nezohlednila to, že by žalobkyně mohla být zranitelnou osobou ve smyslu čl. 3 odst. 9 Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/115/ES ze dne 16. 12. 2008 (dále jen „návrátová směrnice“).
3. V dalším bodě žaloby žalobkyně shrnula hlavní argumenty svědčící o nezákonnosti napadeného rozhodnutí. Především šlo o nerealizovatelnost jejího předání na Slovensko, neboť správní orgány této země již informovaly o tom, že žalobkyni nepřevzou. Je tedy otázkou, zda bude možné zajištění vůbec realizovat. Žalovaná pouze informovala o tom, že opětovně požádá slovenskou stranu o převzetí žalobkyně, avšak není zřejmé, na základě čeho se domnívá, že slovenská strana bude s readmisí souhlasit. Podle žalobkyně je nepřezkoumatelný i výrok o délce zajištění žalobkyně, neboť z odůvodnění rozhodnutí není patrné, jaké kroky bude správní orgán ve věci dále činit, kdy opakovanou žádost o readmisi pošle a jaké bude činit kroky v případě pozitivní odpovědi slovenské strany. Žalobkyně také vytkla žalované, že nezohlednila, že žalobkyně je příslušnicí kurdské minority a prchá před válečným konfliktem v Sýrii, pročež je potenciálně zranitelnou osobou, která mohla být v minulosti vystavena závažnému násilí. Nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí žalobkyně spatřovala také v tom, že se žalovaná nezabývala tím, zda je zajištění žalobkyně přiměřeným prostředkem, a také se nezabývala konkrétními podmínkami v Zařízení pro zajištění cizinců Bělá – Jezová. Nepřezkoumatelnost žalobkyně dále spatřovala v tom, že žalovaná se dostatečně nezabývala alternativami k zajištění žalobkyně, a to především v možnosti umístit žalobkyni do nevězeňského prostředí v Příjímacím středisku v Zastávce u Brna. Místo toho žalovaná založila

nemožnost uložení zvláštních opatření pouze na údajné nevěrohodnosti žalobkyně z důvodu jejího vstupu bez potřebných dokladů a víz. Nebylo však nijak zohledněno, že žalobkyně prchá před válečným konfliktem v Sýrii, je příslušnicí kurdské minority a v praxi nemá možnost si potřebné doklady obstarat.

4. K poslední uvedenému žalobkyně ještě doplnila, že správnímu orgánu sdělovala, že žije v Sýrii na hranici s Tureckem, a že ze strany Turků jí v případě návratu do země původu hrozí kvůli kurdskému původu mučení, trest smrti, nelidské nebo ponižující zacházení nebo trestání nebo jiné vážné nebezpečí (poznámka soudu: bez bližšího upřesnění). Žalobkyně by tedy měla být kvalifikována jako zranitelná osoba. Přičemž dle zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), je za zranitelnou osobu dle § 2 odst. 1 písm. i) citovaného zákona považována i osoba, která byla mučena, znásilněna nebo podrobena jiným vážným formám psychického, fyzického nebo sexuálního násilí. Je pravdou, že zákon o pobytu cizinců neoperuje s pojmem zranitelných osob. Je však dle žalobkyně zřejmé, že určitou kategorii zranitelnosti zná a zohledňuje ji, např. ve vztahu k maximální možné délce zajištění. Nelogické by bylo také to, že pokud by byla žalobkyně zajištěna podle zákona o azylu, pak by platila za zranitelnou osobu, naproti tomu je-li zajištěna na základě zákona o pobytu cizinců, zranitelnou osobou není. Žalobkyně svoji zranitelnost neztrácí v závislosti na zákoně, podle kterého je zajištěna. Buď zranitelnou osobou je, anebo jí objektivně není. Podle čl. 3 odst. 9 návratové směrnice se za zranitelné osoby považují „nezletilé osoby, nezletilé osoby bez doprovodu, zdravotně postižené osoby, starší lidé, těhotné ženy, rodiče samoživitelé s nezletilými dětmi a osoby, které byly mučeny, znásilněny nebo vystaveny jiné závažné formě psychického, fyzického nebo sexuálního násilí“. Povinnost zohlednit v řízení o zajištění cizince dle zákona o pobytu cizinců jeho případnou zranitelnost byla judikována správními soudy, např. v rozhodnutí NSS ze dne 21. 5. 2020, č. j. 7 Azs 417/2019-60, a dále ze dne 14. 11. 2017, č. j. 5 Azs 223/2017-27. Z prvního výše citovaného rozhodnutí NSS podle žalobkyně mj. vyplynulo, že skutečnost, zda je stěžovatelka osobou zranitelnou, je podstatná především pro řízení o správním vyhoštění. Z druhého výše citovaného rozhodnutí NSS dále např. vyplynulo, že skutečnost, zda jde o zranitelnou osobu, může mít dopad i na rozhodnutí o zajištění cizince. Touto otázkou je třeba se zabývat zejména tehdy, jedná-li se o zbavení osobní svobody cizince za situace, kdy má správní orgán k dispozici relevantní informace. Žalobkyně k uvedenému dodává, že ačkoliv zákon o pobytu cizinců neobsahuje výslovnou povinnost zabývat se v rozhodnutí o zajištění zranitelností cizince, tato povinnost vyplývá ze zákona o azylu, které lze v případě zajištění cizince dle zákona o pobytu cizinců aplikovat analogicky. Dále tato povinnost vyplývá z práva EU a z mezinárodněprávních závazků ČR. Nelze také přehlédnout, že žalobkyně přichází do Evropy z oblasti válečného konfliktu, který v případě Sýrie trvá již 10 let a v posledních letech je příživován tureckými jednotkami. Ačkoliv žalovaná vyvinula značné úsilí pro to, aby zjistila, jakým způsobem žalobkyně na území přicestovala, důvody, pro které svou vlast opustila, zkoumal o poznání méně intenzivně. Existence občanské války v Sýrii je však dlouhodobě známá. Stejně tak je známá turecká ofenziva na severu Sýrie z roku 2019, která byla namířena proti Kurdům a dosud pokračuje okupací uvedeného regionu. Případnými doplňujícími dotazy měly být pečlivěji zjišťovány důvody odchodu ze Sýrie tak, aby si žalovaná učinila detailnější obrázek o tom, zda jde o zranitelnou osobu, která byla v minulosti vystavena závažnému násilí či pronásledování. Jelikož to žalovaná neučinila, nebyl zjištěn stav věci způsobem, o němž nejsou důvodné pochybnosti a ani v rozsahu, který je nezbytný vzhledem ke konkrétním okolnostem případu. Nebyly také nijak zkoumány podmínky zajištění v zařízení pro zajištění cizinců Bělá – Jezová, i když

žalobkyně mohla být silně traumatizována, neboť přichází z válečné oblasti, kde mohla být vystavena násilí. K takovým osobám je třeba přistupovat zvlášť citlivě.

5. Žalobkyně měla dále za to, že v jejím případě by na místo zajištění postačovalo uložení mírnějšího opatření ve smyslu § 123b ZPC. Uložení alternativního opatření je zásadní právě pro postavení žalobkyně coby osoby zranitelné. Dle § 45 odst. 3 zákona o azylu mohou být zranitelní žadatelé o mezinárodní ochranu zbavení osobní svobody pouze v případě, pokud opakovaně a závažným způsobem porušili povinnost jím uloženou v tzv. alternativním zajištění. Dle rozhodnutí Krajského soudu v Praze ze dne 30. 11. 2018, č. j. 49 A 9/2018-37, to v praxi znamená, že správní orgán musí učinit alespoň jeden pokus o uložení takové alternativy a k samotnému zajištění může přistoupit až poté, co je alternativa opakovaně a závažným způsobem porušena. Jelikož zákon o pobytu cizinců takové ustanovení neobsahuje, musí správní orgán zvažovat uložení zvláštních opatření o to pečlivěji. Žalovaná považovala žalobkyni za nedůvěryhodnou a neposkytující dostatečné záruky vzhledem k neoprávněnému vstupu na území. Uložení zvláštního opatření by nesplnilo svůj účel a výkon předání by byl ohrožen. Pokud by však byl vstup a pobyt žalobkyně na území oprávněný, žalovaná by se vůbec k úvahám o zajištění žalobkyně nedostala. Žalovaná se tedy automaticky dostává k nedůvěryhodnosti žalobkyně v případě jejího vstupu bez potřebných pobytových oprávnění. Přistoupením na tuto argumentaci by tedy nebylo možné aplikovat zvláštní opatření v podstatě nikdy. Je třeba také trvat na kvalitnějším odůvodnění nemožnosti uložení zvláštních opatření. Žalovaná nerefletovala, že žalobkyně je příslušnicí kurdské menšiny, prchá z oblasti zmítané téměř 10 let válkou, kde nefungují domácí úřady ani zahraniční ambasády, pročez možnost obstarat si cestovní doklady a víza je v podstatě nulová. Žalobkyně v této situaci tedy neměla ani jinou možnost. Se správním orgánem spolupracovala, odpověděla na všechny dotazy. Sdělila, že fotokopii pasu má v mobilním telefonu, a že v případě potřeby může obstarat pobytovou kartu manžela, jenž má pobytové oprávnění v Německu. Žalovaná pochybila, pokud automaticky z tohoto dovodila závěr o nedůvěryhodnosti žalobkyně a též o nemožnosti uložit jí některé z mírnějších opatření za účelem vycestování. Aktivní spolupráce žalobkyně nebyla nijak zohledněna. Hodnocení žalobkyně je jednostranné a neúplné, přitom takový postup vede k automatickému zajišťování cizinců. Žalobkyni mohla být uložena alternativně např. povinnost ve smyslu § 123b odst. 1 písm. d) ZPC, a tedy například se zdržovat v jednom z přijímacích či pobytových středisek správy uprchlických zařízení MV ČR a v určené době zde mohla být přítomna za účelem provedení pobytové kontroly. Umístěním v pobytovém středisku by také byla lépe dostupná pro další úkony správního orgánu. V pobytových střediscích totiž musí cizinci registrovat každý svůj příchod a odchod na vrátnici. Ministerstvo vnitra má tak detailní přehled o tom, kde se osoba nachází. Možnost využití Příjímacího střediska Zastávka jako alternativy k zajištění zmínil již NSS ve svém rozhodnutí č. j. 7 Azs 417/2019-60. Z citovaného rozsudku vyplývá, že především zranitelné osoby, tj. rodiny s dětmi, by měly být primárně chráněny před eventuálními nepřiměřenými důsledky pobytu v zařízení pro zajištění cizinců. S ohledem na okolnosti v posuzované věci stěžovatelka splňovala předpoklady pro ukončení jejího zajištění při současném uložení zvláštního opatření podle § 123b odst. 1 písm. d) ZPC, spočívajícího v uložení povinnosti zdržovat se ve vhodném přijímacím či pobytovém středisku a být ve stanovené době přítomna za účelem provedení pobytové kontroly. Zajištění představuje nejzazší prostředek, přesto bylo žalobkyni uloženo. Žalovaná nezohlednila důvody žalobkyně pro její nezákonný vstup na území ani skutečnost, že jde o ženu, členku minority prchající z válečné oblasti před agresí vůči příslušníkům její etnické skupiny, a tedy potenciálně zranitelnou osobu. Žalované nic

nebránilo v tom, aby žalobkyni uložila povinnost zdržovat se v jednom z přijímacích středisek a ve stanovené době zde být přítomna za účelem provedení pobytové kontroly.

6. V posledním žalobním bodě se žalobkyně ještě vrátila k tvrzení o nemožnosti realizovat její předání na Slovensko. Slovenské orgány informovaly žalovanou, že žalobkyni na své území nepřevzou. Žalovaná pak konstatovala, že bude odeslána další (tzv. formální) žádost o převzetí žalobkyně. Realností samotného předání žalobkyně na Slovensko se však žalovaná nezabývala. Nijak také nereflektovala zranitelnost žalobkyně. V této souvislosti žalobkyně připomněla čl. 8 odst. 2 Listiny, podle něhož platí, že nikdo nesmí být stíhán nebo zbaven svobody jinak, než z důvodů a způsobem, který stanoví zákon. Také z § 129 odst. 1 a 3 ZPC vyplývá, že zajištění je činěno za účelem předání cizince do jiného členského státu EU, konkrétně na Slovensko. Z textu pak vyplývá, pokud v daném případě odpadá účel zajištění, kdy není reálná možnost předání uskutečnit, pak zajištění pozbývá svého smyslu a stává se svévolným omezením osobní svobody, a tedy nezákonným. Také podle rozhodnutí rozšířeného senátu NSS ze dne 23. 11. 2011, č. j. 7 As 79/2010-150, platí, že se má správní orgán povinnost zabývat v případě zajištění cizince možnými překážkami správního vyhoštění, vycestování nebo předání cizince podle mezinárodní smlouvy v případech, kdy jsou mu tyto překážky v době rozhodování o zajištění známy nebo v řízení vyšly najevo. O zajištění cizince nelze rozhodnout, pokud zákonný účel omezení osobní svobody cizince nebude pravděpodobně možné uskutečnit.
7. Podle žalobkyně došlo k porušení shora uvedených ustanovení zákona a Listiny, neboť v napadeném rozhodnutí není dostatečně vypořádáno to, zda vůbec bude možné účel zajištění žalobkyně v praxi naplnit. Slovenské orgány informovaly žalovanou o tom, že žalobkyni na Slovensko nepřevzou. Toto rozhodnutí bylo zdůvodněno tím, že žalobkyně cestovala ze Srbska, přitom nebyly zjištěny důkazy o porušení zabezpečení nákladového prostoru dopravního prostředku během tranzitu přes Slovensko. Proto bylo ČR doporučeno aplikovat Dohodu mezi EU a Srbskou republikou o readmisi osob bez povolení k pobytu. Žalovaná k tomu jen konstatovala, že bude odeslána další (tzv. formální) žádost o převzetí žalobkyně. Nijak nebylo vysvětleno, v čem se liší formální žádost od žádosti neformální, a dále to, proč by měla být žalobkyně přijata zpět na Slovensko na základě tzv. formální žádosti vyšší, když byla již jednou odmítnuta. Odůvodnění napadeného rozhodnutí je v tomto směru nedostačující. V době vydání napadeného rozhodnutí tedy byly dány překážky realizace readmise žalobkyně. V této souvislosti žalobkyně poukázala na obdobný případ řešený Krajským soudem v Brně, a to v rozsudku ze dne 11. 12. 2020, č. j. 41 A 69/2020-46. Z rozhodnutí vyplývá, že „zajištění cizince za účelem jeho předání je však v takovém případě možné, pouze pokud žalovaná v rozhodnutí řádně zdůvodní, z čeho dovozuje, že i přes počáteční nesouhlas přijímacího státu existuje reálná možnost, že k předání cizince může dojít“. Také z rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 15. 12. 2020, č. j. 33 A 63/2020-51, vyplývá, že „Pokud totiž přijímací stát projeví nesouhlas s převzetím cizince, pak nelze bez dalšího považovat za reálný předpoklad, že se předání cizince uskuteční“. Žalobkyně má za to, že ji žalovaná nezajistila z důvodu realizace úkonu readmise, nýbrž z důvodu jejího potrestání pro nezákonný vstup na území. Přitom k takovému potrestání žalobkyně na její osobní svobodě žalovaná není oprávněna a nemůže k tomu využívat ani institutu zajištění. V této souvislosti opět žalobkyně připomněla, že otázka přiměřenosti zajištění a možnost realizace readmise měly být řešeny v souvislosti s možnou zranitelností žalobkyně. Tím se však žalovaná nezabývala. Nebylo zohledněno, zda je přiměřené, aby žalobkyně transfer absolvovala, nebo zda jí bude moci být během transferu a po příjezdu na Slovensko poskytnuta řádná

podpora a péče. V daném případě totiž existují důvodné pochybnosti o tom, zda bude možné readmisi žalobkyně na Slovensko realizovat.

8. Délka zajištění žalobkyně byla stanovena na 21 dnů. Přitom nebylo specifikováno, jaké další konkrétní kroky budou v rámci readmise podnikány (kromě opětovného zaslání žádosti o převzetí žalobkyně na Slovensko). Nebylo také specifikováno, v jaké lhůtě dojde k zaslání této žádosti a v jaké lhůtě se od slovenské strany očekává odpověď. Není proto zřejmé, proč je doba 21 dnů přiměřená s ohledem na situaci žalobkyně a její potenciální zranitelnost.
9. S ohledem na výše uvedené žalobkyně soudu navrhla, aby napadené rozhodnutí zrušil.

III. Vyjádření žalované k žalobě

10. V podaném vyjádření k žalobě žalovaná reagovala na uplatněné žalobní body, a to v souladu s tím, co již bylo uvedeno v napadeném rozhodnutí. Jelikož žalobkyně prokazatelně vstoupila na území ČR z území SR a prokazatelně bylo zjištěno, že není žadatelkou o udělení mezinárodní ochrany, vyrozuměla žalovaná Slovenskou republiku v souladu s podmínky readmisní dohody o převzetí žalobkyně tak, aby k jejímu převzetí mohlo dojít bez zvláštních formalit. Prostřednictvím tohoto neformálního postupu odmítla slovenská strana žalobkyni převzít, proto byla Ředitelstvím služby cizinecké policie zaslána nová formální žádost o převzetí žalobkyně dle readmisní dohody. Na tuto žádost žalovaná dosud neobdržela žádnou odpověď. Předstírané pochybnosti žalobkyně o nerealizovatelnosti jejího předání na Slovensko označila žalovaná za pouhé spekulace. Podle žalované byly splněny všechny smluvní podmínky dané readmisní dohodou k provedení předání žalobkyně na Slovensko. Přitom odpověď slovenské strany na vyrozumění žalované ve lhůtě 48 hodin v rámci tzv. neformálního postupu nelze považovat za závazné. Ve zbytku žalovaná odkázala na aplikovanou právní úpravu, a také na obsah odůvodnění napadeného rozhodnutí.
11. S ohledem na shora uvedené žalovaná soudu navrhla, aby žalobu zamítl jako nedůvodnou.

IV. Posouzení věci krajským soudem

12. Krajský soud ve věci rozhodl bez nařízení jednání v souladu s § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.ř.s.“), ve spojení s § 172 odst. 5 ZPC, neboť účastníci řízení s tímto postupem souhlasili (nařízení jednání nepožadovali) a krajský soud nepovažoval ústní projednání věci za nezbytné.
13. Žaloba **není důvodná**.
14. Krajský soud nejprve ověřil skutkové zjištění a závěry ze správního spisu. Dne 8. 2. 2021 v 15:35 hod. na dálnici D2, 56 km, v prostoru bývalého hraničního přechodu Lanžhot ve směru na Brno, v rámci akce Kamion, kontrolovala hlídka cizinecké policie ložní prostor návěsu k tahači Mercedes Benz. V prostřední části návěsu byli nalezeni 3 cizinci, státní příslušnosti Sýrie, mezi nimi i žalobkyně bez cestovního dokladu a oprávnění k pobytu na území. Ke své totožnosti uvedla jméno a příjmení, datum narození a státní příslušnost

Sýrie. Později byla hodnověrně ztotožněna podle kopie cestovního pasu zjištěné v mobilním telefonu žalobkyně. Protože na kontrolovaném místě žalobkyně neprokázala svou totožnost a oprávnění ke vstupu na území, byla dne 8. 2. 2021 v 16:00 hod. zajištěna dle § 27 odst. 1 písm. d) zákona č. 273/2008 Sb. a eskortována na oddělení pobytové kontroly Policie ČR k dalšímu opatření. Zde bylo provedeno porovnání otisku prstů v systému AFIS a Eurodac s negativním výsledkem. Za přítomnosti tlumočníka byl s žalobkyní sepsán protokol o podání vysvětlení. Z protokolu mj. vyplývá, že se žalobkyně narodila dne 8. 1., 1989 (32 let) a je státní příslušnosti Sýrie. Bydlela ve městě X v Sýrii severně u tureckých hranic. Rozumí arabsky, avšak číst ani psát neumí. Kopii svého cestovního pasu má pořízenou v mobilním telefonu, avšak originál pasu poslala již dříve do Německa prostřednictvím nějaké osoby ze Sýrie, která tam cestovala (poznámka soudu: uvedené informace nelze ověřit). Průběh cesty do ČR si žalobkyně nepamatovala, stejně tak neviděla, jak se ocitla v nákladním prostoru nákladního vozu. Vše probíhalo rychle a v noci. Vzpomněla si, že do nákladního vozu nastoupila kolem 02:00 hod. ráno společně s dalšími třemi osobami a převaděčem. Nikdo jiný u toho nebyl. Převaděč s nimi nemluvil, nedokázala jej popsat. Převaděč otevřel zadní dveře nákladního vozu a všichni nastoupili. Odehrálo se to někde na parkovišti v Srbsku. K nákladnímu vozu je převaděč dovezl osobním vozem z Bělehradu a pomáhal jim nastupovat do nákladního prostoru. Řidič nákladního vozu o nich zřejmě nevěděl. Jak dlouho cestovali v kamionu, nevěděla, ale jistě to bylo více jak 10 hodin. Kudy projížděli, také nevěděla, byli pod plachtou v uzavřeném prostoru, avšak kamion měl několik kratších přestávek. V jaké zemi se nyní nachází, jí není zřejmé. Chce se dostat do Německa, kde má manžela ve městě X. Jmenuje se M. D. S., je mu X nebo X let a má v Německu povolen pobyt na 3 roky. Jeho přesnou adresu žalobkyně neznala. Žalobkyně je s ním v kontaktu přes internet, až bude moci, spojí se s ním přes telefon. Žalobkyně měla u sebe cca 350 euro, což by jí mělo na cestu do Německa stačit. O azyl nikde nežádala. Žádné oprávnění k pobytu na území nemá. Cestovní doklad u sebe také nemá. V ČR nemá nikoho z rodiny, nemá zde žádný majetek, ekonomické vazby, dluhy ani pohledávky. V místě bydliště v Sýrii má otce a 4 sourozence. Matka již zemřela. Mají v Sýrii starý rodinný dům na adrese, kterou uváděla shora. Žalobkyně také uvedla, že chce co nejdříve za manželem do Německa a chce tam žít. K návratu do Sýrie jí brání to, že je Kurdka, a že žije u tureckých hranic, kde vznikají nepokoje mezi Kurdy a Turky. Mohlo by jí hrozit ze strany Turků v případě návratu domů mučení, trest smrti, nelidské nebo ponižující zacházení nebo trest nebo jiné vážné nebezpečí. Závěrem uvedla, že je zdravá a nemá žádné příznaky v souvislosti s nákazou Covid-19.

15. Z výše uvedeného bylo jednoznačně prokázáno, že žalobkyně dne 8. 2. 2021 neoprávněně vstoupila na území ČR ze Slovenské republiky a téhož dne na území ČR neoprávněně pobývala bez cestovního dokladu a bez platného víza či jiného oprávnění, které by ji opravňovalo k pobytu. Byly tak splněny podmínky pro její předání dle dohody mezi vládou ČR a vládou SR o předávání a přebírání osob na společných státních hranicích ze dne 2. 7. 2002 publikováno ve sdělení MZV č. 1/2004 Sb. m. s. (dále též „readmisní dohoda“).
16. Vzhledem k tomu, že bylo prokázáno, že žalobkyně na území ČR vstoupila z území Slovenské republiky (žádané smluvní strany) ve smyslu čl. 2 odst. 1 readmisní dohody, byla v souladu s článkem 2 odst. 5 readmisní dohody zaslána slovenské straně žádost bez zvláštních formalit o převzetí žalobkyně (převzetí občana se uskuteční po předchozím písemném vyrozumění žádané smluvní strany bez zvláštních formalit, jestliže o jeho

převzetí žádající smluvní strana požádala do 48 hodin od okamžiku jeho protiprávního vstupu). Tato neformální žádost byla zaslána dne 10. 2. 2021. V odpovědi slovenské strany ze dne 10. 2. 2021 bylo konstatováno, že cizinku Slovensko nepřevzeme, neboť uvedené osoby cestovaly ze Srbska, přičemž nebyly zjištěny důkazy o porušení zabezpečení nákladového prostoru dopravního prostředku během tranzitu přes území Slovenska. Proto bylo doporučeno aplikovat přímo Dohodu mezi EU a Srbskou republikou o readmisí osob bez povolení k pobytu. Proto ještě v rámci sedmidenní lhůty vyplývající z readmisní dohody se rozhodly orgány Policie ČR zaslat slovenské straně tzv. formální žádost o převzetí žalobkyně (soudem bylo zjištěno, že k zaslání této nové žádosti došlo cizineckou policií dne 15. 2. 2021). Ředitelství služby cizinecké policie využilo k zaslání formální žádosti o převzetí žalobkyně čl. 2 odst. 6 readmisní dohody, přičemž na tuto žádost slovenská strana prozatím do vydání rozhodnutí nezaslala žádnou odpověď. Na základě výše uvedeného postupu nelze mít pochybnosti o realizovatelnosti předání žalobkyně na Slovensko, žalobkyně o tomto v žalobě pouze spekuluje. V dané věci bylo využito všech smluvních podmínek daných readmisní dohodou za účelem provedení předání žalobkyně na Slovensko. Původní neformální postup v rámci lhůty 48 hodin mezi policejními orgány obou států, kdy slovenská strana negativně reagovala na vyrozumění učiněné žalovanou, nelze brát za závazné.

17. Podle § 129 odst. 3 ZPC platí, že nelze-li předání cizince uskutečnit ve lhůtě 48 hodin, policie v řízení o zajištění cizince za účelem jeho předání vydá rozhodnutí. Přes veškerou snahu žalované o předání žalobkyně ve lhůtě 48 hodin toto nebylo možné uskutečnit. Předání žalobkyně slovenským orgánům tak proběhne až po akceptaci opakované formální žádosti o převzetí cizince.
18. Pokud doba zajištění žalobkyně byla stanovena s ohledem na zaslání opětovné žádosti o její převzetí a dále dodržení lhůty na odpověď slovenské strany, a též s ohledem na předpokládanou dobu k zajištění samotné realizace předání žalobkyně na Slovensko, a to v délce 21 dnů od okamžiku omezení její osobní svobody, tedy od 8. 2. 2021 do 28. 2. 2021. Podle § 125 odst. 1 ZPC nesmí doba zajištění překročit 180 dnů a počítá se od okamžiku omezení osobní svobody. Toto zákonné ustanovení bylo v případě žalobkyně zcela dodrženo. Doba 21 dnů je jistě dobou postačující i k provedení realizace účelu zajištění žalobkyně, a to i v návaznosti na obdržení stanoviska požádané smluvní strany – Slovenské republiky k realizaci předání žalobkyně na území SR. Přiměřeností délky doby zajištění za účelem předání dle readmisní dohody se zabýval také NSS ve svém rozsudku ze dne 18. 8. 2016, sp. zn. 7 Azs 285/2015. Délkou omezení osobní svobody se zabýval NSS také v rozsudcích ze dne 16. 3. 2016, č. j. 8 Azs 166/2015-52, nebo ze dne 31. 3. 2010, č. j. 2 As 80/2009-66. Zde Nejvyšší správní soud uváděl, že doba zajištění musí být stanovena na dobu nezbytně nutnou k dosažení sledovaného cíle či účelu zajištění, kterým je příprava cizince na jeho předání. Tato doba by neměla být přehnaně dlouhá, protože musí být vždy dodržena přísná omezení dle návratové směrnice. Zároveň musí být zjištěno, že vycestování cizince není vyloučeno. Ze zajištění za účelem předání podle readmisní dohody musí být zřejmé, že k předání podle této smlouvy vůbec může dojít. Přitom musí jít o dobu nezbytně nutnou k naplnění účelu zajištění. Ze zjištěných skutečností by nemělo být zřejmé, že účel zajištění by mohl být zmařen. Takovou skutečností však nemůže být několikadenní prodleva příslušných orgánů Slovenské republiky s odpovědí na žádost žalované o převzetí (dle prováděcího protokolu k readmisní dohodě by měla být doručena odpověď na žádost do 7 dnů). Prováděcí protokol k readmisní dohodě obsahuje pouze

technické podrobnosti k provádění readmise a není právně závazný ve smyslu čl. 10 Ústavy.

19. Lze souhlasit, že zajištění cizince musí trvat co nejkratší dobu a pouze tehdy, pokud jsou činěny úkony směřující k realizaci vycestování dotčené osoby. V posuzované věci žalovaná odeslala žádost o předání žalobkyně bezodkladně a vzhledem k negativní odpovědi slovenské strany brzy na to odeslala i formální žádost o převzetí žalobkyně. Bylo by také možné, aby žalovaná v mezidobí urgovala odpověď dožadované slovenské strany. Žádná skutečnost však nenasvědčovala závěru, že by Slovenská republika žádost nevyřizovala nebo neplnila závazky vyplývající z readmisní dohody. Účel zajištění žalobkyně (za účelem jejího předání na Slovensko) by tedy neměl být zmařen. Žádné okolnosti tomu nyní nenasvědčují.
20. Žalobkyně v žalobě vyjádřila pochybnosti, zda neměla být v řízení shledána za zranitelnou osobu. V tomto smyslu odkazovala na § 2 odst. 1 písm. i) zákona o azylu, podle něhož je za zranitelnou osobu považována nezletilá osoba bez doprovodu, rodič nebo rodina s nezletilým dítětem nebo rodič nebo rodina se zletilým dítětem se zdravotním postižením, osoba starší 65 let, osoba se zdravotním postižením nebo s vážným onemocněním, těhotná žena, oběť obchodování s lidmi nebo osoba, která byla mučena, znásilněna nebo podrobena jiným vážným formám psychického, fyzického nebo sexuálního násilí. Stejně tak žalobkyně odkazovala na definici zranitelné osoby dle čl. 3 odst. 9 návratové směrnice, podle níž lze považovat za zranitelné osoby nezletilé osoby, nezletilé osoby bez doprovodu, zdravotně postižené osoby, starší lidé, těhotné ženy, rodiče samoživitelé s nezletilými dětmi a osoby, které byly mučeny, znásilněny nebo vystaveny jiné závažné formě psychického, fyzického nebo sexuálního násilí.
21. Pochybnostem žalobkyně o eventuální zranitelnosti své osoby krajský soud nemohl přisvědčit. Žalobkyně v průběhu správního řízení neuváděla, že by byla nezletilá, nemocná nebo těhotná a současně nikdy netvrdila, že by byla ve své zemi mučena, znásilněna nebo podrobena vážným formám psychického, fyzického nebo sexuálního násilí. Výše naznačené analogie s právní úpravou v zákoně o azylu či definice vyplývající z návratové směrnice nelze v případě žalobkyně užít. Žalobkyně žádné takové okolnosti, které by odpovídaly definici zranitelné osoby, nikdy netvrdila. Její osud se pouze nyní její zástupce Organizace pro pomoc uprchlíkům v soudním řízení snaží pod tato ustanovení podřadit. Ovšem bez uvedení konkrétních okolností a potíží, které by se týkaly skutečného života žalobkyně v zemi původu. Příslušnost ke kurdské menšině, a také trvalý pobyt na severu Sýrie poblíž tureckých hranic jsou jistě problematické okolnosti, které život na daném místě velmi ztěžují. Automaticky však neznamenají to, že žalobkyně byla v zemi původu mučena, znásilněna nebo vystavena jiné závažné formě psychického, fyzického nebo sexuálního násilí. Z ničeho také nelze dovodit, že žalobkyni v případě jejího návratu do země původu hrozí mučení, trest smrti nebo nelidské či ponižující zacházení. Toto své tvrzení ve vztahu k vlastní osobě žalobkyně nijak neupřesnila. Život všech Kurdů na daném území je velmi složitý. Na celém území Sýrie neprobíhá válečný konflikt, ostatně žalobkyně netvrdila, že uniká před válkou, nýbrž že chce do Německa za lepším životem a za manželem (kromě jména a příjmení neznala jeho věk a ani adresu pobytu). Žalobkyně by měla být v rámci readmisní dohody předána na Slovensko. Pokud tvrdí, že jí v případě návratu do země původu hrozí nebezpečí, toto bude rozhodné až pro Slovenskou republiku nebo jinou zemi, z níž by byla případně vrácena do země původu.

22. Žalobkyně dále rozporovala, že nebylo místo zajištění využito alternativ k tomuto zajištění, konkrétně zvláštních opatření za účelem vycestování cizince z území ve smyslu § 123b ZPC. I tato námitka je podle krajského soudu nedůvodná. Žalobkyně v žalobě neuváděla žádné skutkové okolnosti, pro které by bylo možné uvažovat o uložení případného zvláštního opatření žalobkyni místo zvoleného zajištění.
23. Podle § 123 odst. 1 ZPC se zvláštním opatřením za účelem vycestování cizince z území rozumí povinnost cizince oznámit policii adresu místa pobytu, zdržovat se tam, každou jeho změnu oznámit následující pracovní den policii a ve stanovené době se na adrese místa pobytu zdržovat za účelem provedení pobytové kontroly; dále jde o složení peněžních prostředků ve volně směnitelné měně ve výši předpokládaných nákladů spojených se správním vyhoštěním (finanční záruka) cizincem, které mu je zvláštní opatření za účelem vycestování uloženo; peněžní prostředky za cizince může složit státní občan ČR nebo cizinec s povoleným dlouhodobým anebo trvalým pobytem na území, nebo se zvláštním opatřením rozumí povinnost cizince osobně se hlásit policii v době policií stanovené.
24. Podle § 123b odst. 2 ZPC lze zvláštní opatření za účelem vycestování uložit, je-li důvodné nebezpečí, že cizinec v době stanovené v rozhodnutí o správním vyhoštění k vycestování z území nevycestuje. Podle odst. 3 citovaného ustanovení zákona rozhoduje o druhu a způsobu výkonu zvláštního opatření za účelem vycestování policie. Při rozhodování o uložení zvláštního opatření policie zkoumá, zda jeho uložení neohrozí výkon správního vyhoštění a přihlíží k dopadům tohoto rozhodnutí do soukromého a rodinného života cizince. Podle odst. 4 citovaného zákonného ustanovení policie zvláštní opatření za účelem vycestování neuloží, jde-li o cizince, u jenž je zjevné, že má v úmyslu neoprávněně vstoupit na území jiného smluvního státu.
25. V případě žalobkyně bylo prokázáno, že by mírnější donucovací opatření nebyla účinná a uložení zvláštních opatření za účelem vycestování ve smyslu § 123b ZPC by s ohledem na jednání žalobkyně bylo nedostačující. Splnění těchto zvláštních opatření by bylo v případě žalobkyně nereálné. Žalobkyně nemá na území ČR hlášený pobyt, nemá na území zajištěno ubytování, současně nemá ani neadekvátní množství finančních prostředků. Vedle toho na území ČR nežije žádný její příbuzný či známý, který by jí zajistil ubytování, popř. za ni složil potřebnou finanční záruku. Navíc u žalobkyně je zjevné, že má v úmyslu neoprávněně vstoupit na území jiného smluvního státu – do Německa, což je cíl její cesty, jak sama uvedla. Ve smyslu § 123b odst. 4 ZPC tak policie zvláštní opatření za účelem vycestování neuloží. Vyhodnocením celé situace žalobkyně lze dospět k závěru, že žalobkyně by nebyla schopna splnit povinnosti a omezení plynoucí z případně uložených zvláštních opatření za účelem vycestování, přičemž současně je dána odůvodněná obava, že by uložení zvláštního opatření byl ohrožen výkon jejího předání orgánům Slovenské republiky. Žalobkyně nevlastní cestovní doklad, nevlastní ani vízum či jiné oprávnění k pobytu na území a na naše území vstoupila ilegálně ve skrytu ze Slovenské republiky. Po celém schengenském prostoru se pohybuje zcela bez oprávnění. Uložení zvláštních opatření za účelem vycestování by se v případě žalobkyně zcela minulo účinkem.
26. V tomto ohledu soud odkazuje na judikaturu NSS, konkrétně na jeho rozsudek ze dne 20. 3. 2014, sp. zn. 7 Azs 8/2014, z něhož mj. vyplývá, že uložení zvláštního opatření musí být upřednostněno před zajištěním cizince, nicméně pouze pokud lze předpokládat, že cizinec bude schopen splnit povinnosti plynoucí ze zvláštního opatření, a zároveň neexistuje důvodná obava, že by byl uložení zvláštního opatření ohrožen výkon správního

vyhoštění. Ačkoliv se v uvedené věci jednalo o zajištění cizince za účelem správního vyhoštění, lze závěry NSS přiměřeně použít i v nyní posuzované věci. Totéž se pak týká závěrů NSS v rozsudku ze dne 18. 7. 2013, č. j. 9 As 52/2013-34, z něhož mj. vyplývá, že pro uložení zvláštních opatření musí být splněny kumulativně podmínky, a to že jejich uložení neohrozí výkon správního vyhoštění, a také že cizinec bude vůbec schopen opatření naplnit. Obdobný závěr je obsažen také v rozsudku NSS ze dne 9. 7. 2016, č. j. 3 Azs 97/2015-22, z něhož vyplývá, že je nezbytné zvážit, zda by uložení mírnějších opatření neohrozilo výkon správního vyhoštění, a současně posoudit, zda by stěžovatel byl schopen a ochoten jednotlivá omezení vyplývající ze zvláštních opatření splnit. Nesplnění jednoho nebo druhého předpokladu je samostatným důvodem pro závěr, že nepostačuje uložení zvláštního opatření za účelem vycestování ve smyslu § 124 odst. 1 ZPC.

27. Žalobkyně v žalobě také nabízela jako alternativu pobyt v Příjímacím středisku v Zastávce u Brna. Zde je třeba uvést, že jde primárně o zařízení, které slouží k ubytování osob, které se nachází v postavení žadatele o udělení mezinárodní ochrany, což žalobkyně není a o takovou ochranu dosud neprojevila zájem. Žalobkyně byla zcela v souladu s českou právní úpravou umístěna do Zařízení pro zajištění Bělá – Jezová, které provozuje Správa uprchlických zařízení MV, která má zákonem o pobytu cizinců uložen nutný rozsah služeb poskytovaných umístěným klientům, resp. zajištěným osobám (výčet uveden v § 134 zákona o pobytu cizinců – zajištění lékařské prohlídky, nezbytných diagnostických a laboratorních vyšetření, očkování, preventivních opatření, psychologických a sociálních služeb a dalších služeb nezbytných pro zajištění pobytu cizince v zařízení). Umístěným osobám jsou tedy zajištěny stejné podmínky, jaké požaduje čl. 11 Směrnice v případě zajištění žadatelů o mezinárodní ochranu. Uvedené zařízení je také jako jediné uzpůsobeno pro pobyt i tzv. zranitelných osob.
28. Žalobkyně dále jen obecně vytýkala porušení § 2 odst. 2, § 3, § 50 odst. 2, 3 a 4, § 52 a § 68 odst. 3 správního řádu, přičemž k této výtce neuvedla žádné konkrétní pochybení, kterého se měla žalovaná dopustit v jejím případě. Soud v této obecné rovině nezjistil žádné pochybení, na základě kterého by došlo k porušení předmětných ustanovení.

V. Závěr a náklady řízení

29. Soud tedy shledal námitky žalobkyně neopodstatněnými. Jelikož v řízení nevyšly najevo ani žádné vady, k nimž musí soud přihlížet z úřední povinnosti, zamítl žalobu jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 s.ř.s.
30. Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn § 60 odst. 1 s.ř.s., když žalobkyně nebyla v řízení úspěšná, a nemá proto právo na náhradu nákladů řízení (výrok II. tohoto rozsudku). Ve věci úspěšné žalované nevznikly náklady řízení ani rámec její běžné administrativní činnosti (ostatně náhradu těchto nákladů ani nepožadovala), a proto jí nebyla náhrada těchto nákladů přiznána (výrok III. tohoto rozsudku).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační

stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 4. března 2021

JUDr. Kateřina Mrázová, Ph.D., v. r.
samosoudkyně

Za správnost vyhotovení:
B. Z.